

HIDRADENITIS SUPPURATIVA

Co to jest hidradenitis suppurativa?

Hidradenitis suppurativa (HS) jest przewlekłą (długotrwałą) chorobą skóry z nawracającymi bolesnymi, czerwonymi guzkami, które wyglądają jak "czyraki". Pojawiają się nagle, szybko się powiększają a następnie pękają pod skórą lub ropna wydzielina wypływa na powierzchnię, tworząc bolesne torbiele, przetoki, zaskórniki i blizny. Dotyka to mieszków włosowych w ciepłych, wilgotnych okolicach, z licznymi gruczołami potowymi występującymi m.inn. na sromie, pod pachami, na piersiach, w pachwinach i na pośladkach.

HS jest czasami określany jako "trądzik odwrócony", ponieważ może wyglądać jak ciężki trądzik torbielowaty, zwykle spotykany na twarzy, klatce piersiowej i plecach u nastolatków. Stan ten nie jest rzadki. Dotyka do 1 na 300 osób. Jest bardziej powszechny u kobiet niż u mężczyzn.

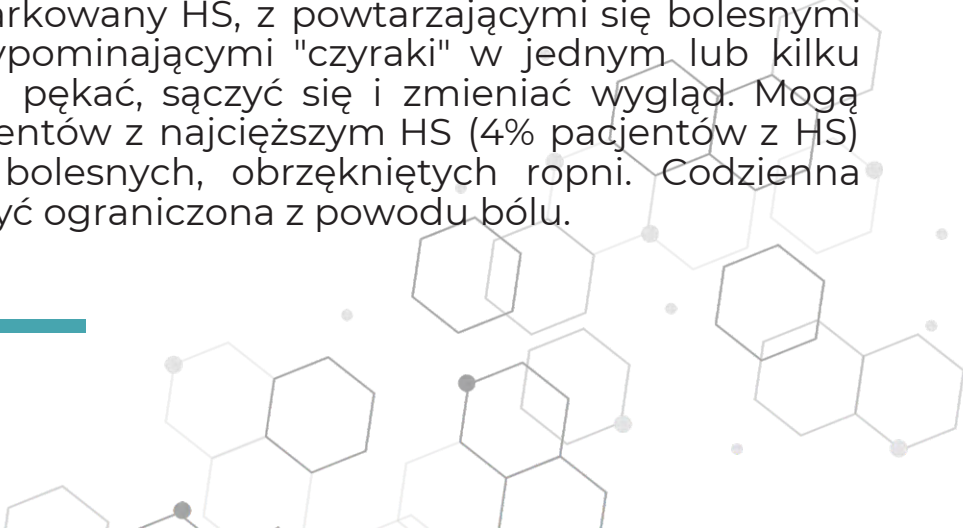

Co dzieje się w tej chorobie?

HS zaczyna się około okresu dojrzewania i może zniknąć między 50 a 60 rokiem życia. Chociaż częściej występuje u kobiet niż u mężczyzn, to u mężczyzn ma cięższy przebieg. U kobiet często pojawia się przed miesiączką. Większość pacjentów ma najłagodniejszą postać HS (70% pacjentów). Pacjenci z łagodną chorobą mają kilka bolesnych zmian przez kilka tygodni, a następnie różne okresy tygodni lub miesięcy bez dolegliwości.

Nie dochodzi u nich do rozwoju ciężkiej postaci HS. U około 25% pacjentów występuje umiarkowany HS, z powtarzającymi się bolesnymi czerwonymi guzkami przypominającymi "czyraki" w jednym lub kilku miejscach. Guzki te mogą pękać, sączyć się i zmieniać wygląd. Mogą pojawiać się blizny. U pacjentów z najcięższym HS (4% pacjentów z HS) stale występują ogniska bolesnych, obrzękniętych ropni. Codzienna aktywność kobiety może być ograniczona z powodu bólu.

Jak to wygląda?

Najpierw pojawiają się czerwone, obrzęknięte zgrubienia, które przekształcają się w guzki. Guzki mogą być pojedyncze lub w postaci mnogiej, rozrzucone na jednym obszarze lub zgrupowane razem. Pojedyncze guzki zazwyczaj goją się z pozaciąganyimi bliznami. Zgrupowane guzki/ropnie mogą tworzyć duży obrzęknięty obszar, który jest połączony przez małe kanaliki pod skórą, zwane przetokami. W tych obszarach może pojawić się ropa, wypływająca z otworów, miewa nieprzyjemny zapach. W ciężkiej postaci choroby obserwuje się powiększenie przetok i bliznowacenie. Niektóre pacjentki mają 1-2 obszary objęte chorobą, podczas gdy u innych może zostać dotkniętych wiele miejsc na skórze. Mogą być widoczne zaskórniki.

Gdzie zazwyczaj zmiany są widoczne?

Najczęściej pojawia się w dołach pachowych, pod piersiami i wokół piersi, w fałdach pachwinowych, w okolicach odbytu i na pośladkach. Schemat zajęcia skóry różni się u każdej pacjentki. U kobiet najczęściej występuje pod pachami, na piersiach i w pachwinach. U mężczyzn częściej występuje na skórze wokół odbytu i na pośladkach.

Jaka jest przyczyna?

Stan ten jest spowodowany dziedziczną skłonnością do blokowania przewodów wyprowadzających wydzielinę z porów skóry. Mieszki włosowe i gruczoły łojowe (tłuszczowe) odprowadzają swoją zawartość przez "kanaliki" do małych otworów na powierzchni skóry, zwanych "porami". Kiedy kanały są zablokowane, pot, tłuszcz i bakterie gromadzą się tworząc bolesne "torbiele" i tuneliki pod powierzchnią skóry. Kanały olejowe i mieszki włosowe w końcu eksplodują na boki pod skórą, powodując podrażnienia i stany zapalne, które w końcu prowadzą do powstania blizn.

Co NIE powoduje hidradenitis suppurativa?

Zmiany nie są spowodowane infekcją ani nawykami higienicznymi. Nie są także powodowane przez otyłość, chociaż może ona pogorszyć stan z powodu zwiększonego tarcia w fałdach skóry i ocierania się o ubranie.

Co pogarsza ten stan?

Stan ten może ulec pogorszeniu pod wpływem działania hormonów, np. w okolicach cyklu miesięczkowego. Pocenie się i tarcie również stanowią poważne ryzyko. Mieszki skórne w spoconych obszarach ciała wydają się być "słabe" i łatwo pękają. Trwałe ocieranie się o ciasne ubrania, wkładki menstruacyjne lub skórę w fałdach, może spowodować, że zatkane i powiększone kanaliki łatwiej ulegną uszkodzeniu. Wyciskanie "czyraków" lub "guzków" często pogarsza sytuację. Palenie papierosów lub stres również wpływa na stan HS.

Jak to jest diagnozowane?

Diagnozę stawia się na podstawie rozpoznania charakterystycznych zmian skórnych w typowych lokalizacjach. Dobrą wskazówką jest wzorzec nawracających guzków w tych szczególnych miejscach, zwłaszcza gdy nie reagują one na standardowe antybiotyki. W przeciwieństwie do normalnych czyraków, które występują punktowo i opróżniają się bezpośrednio na powierzchnię, HS tworzy poboczne tunele pod skórą.

Dlaczego ten problem jest pomijany lub przeoczony?

Większość lekarzy nie otrzymuje na ten temat żadnej edukacji. Pacjenci często cierpią w milczeniu z powodu zakłopotania lub wcześniejszych błędnych diagnoz i trudności w leczeniu. Nie jest to stan łatwy do opanowania, więc niepowodzenia są częste, a pacjenci (i niektórzy pracownicy służby zdrowia) czasami się poddają.

Jak leczy się hidradenitis suppurativa?

Leczenie zależy od stopnia zaawansowania choroby. Leczenie może obejmować leki stosowane na skórę lub przyjmowane doustnie. W późniejszych stadiach może być konieczne leczenie zabiegowe.

Aby zdecydować o najlepszym dla Ciebie sposobie leczenia, ważne jest, aby wiedzieć, jak poważny jest Twój problem. Dokonuje się tego za pomocą systemu klasyfikacji, który jest określany jako skalę Hurleya:

Stadium I – są to ropnie, które nie mają przetok pod skórą a blizny są dość niewielkie.

Stadium II – są to ropnie, którym towarzyszą przetoki i blizny. Mogą występować pojedynczo lub w skupiskach w różnych obszarach.

Stadium III – są to duże obszary ropni z połączonymi przetokami i bliznowaceniem.

Zalecenia:

1. Unikaj pocierania, szczypania lub wyciskania w miejscach, w których masz nawracające zmiany. Pory skóry są osłabione i łatwo pękają, powodując większy obrzęk i ból. Unikaj bielizny, której szwy mogą ocierać. Noś odzież jak bokserki, która jest luźna, abyś się nie przegrzewał lub pocił.
2. Jeśli masz nadwagę, postaraj się zredukować ją do swojej idealnej wagi.
3. Zaprzestań palenia papierosów oraz stosowania wszelkich produktów nikotynowych. Nikotyna stymuluje zatykanie się porów. Toksyny zawarte w dymie może zakłócać prawidłowe gojenie.
4. Dla kobiet pomocne jest zmniejszenie wpływu męskiego hormonu. Można to zrobić za pomocą niektórych tabletek antykoncepcyjnych lub innych leków.
5. Preparaty antyseptyczne mogą pomóc w walce z nieprzyjemnym zapachem i wypływającą wydzieliną.
6. Antybiotyki mogą pomóc w zmniejszeniu stanu zapalnego. Mogą być stosowane przez okres tygodni lub miesięcy. Antybiotyki mogą być podawane:
  - a. Przez bezpośrednie zastosowanie na skórę (miejscowo)
  - b. Doustnie (ogólnoustrojowo)
7. Glukonian cynku z miedzią może być podawany doustnie w celu uzyskania efektu przeciwzapalnego.
8. Ważne jest leczenie zabiegowe:
  - a. Jeśli są zmiany, które ciągle nawracają lub pękają, muszą zostać otwarte chirurgicznie. Miejsca te zagoją się w ciągu 2-3 tygodni.
  - b. W przypadku najcięższego przebiegu choroby (stadium III wg. Hurleya), leczenie jest zabiegowe i wymaga pomocy wykwalifikowanego zespołu chirurgicznego.

Więcej informacji:

www.hs-foundation.org

**Międzynarodowe Towarzystwo Badań nad Chorobą Sromu i Pochwy
Komitet ds. Informacji o Pacjencie
Zmieniono 2021**
